

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

DOM
2024-04-12
Stockholm

Mål nr
B 13007-22

Sid 1 (32)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Charis EBBA Linnea Klemedtsson, 19870613-1441
Strofgatan 11 C Lgh 1002
703 73 Örebro

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Linus Gardell
Lewis Langley & Partners Advokatbyrå HB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

- Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten
 - frikänner Ebba Klemedtsson från ansvar för sabotage 2022-08-29,
 - sätter ner återbetalningsskyldigheten för försvararkostnaderna i tingsrätten till 24 150 kr och
 - bestämmer påföljden till 30 dagsböter om 70 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
- Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
- Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortsätta att gälla.
- Linus Gardell får ersättning av staten med 32 206 kr, varav 22 965 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan och 6 441 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.

Dok.Id 2040561

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 669 80

E-post: svea.avd3@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

NEA Luna Tintin Frank, 19681117-5931
Artillerigatan 43 Lgh 1201
871 41 Härnösand

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Carl-Oskar Morgården
Advokatfirman Morgården AB

I hovrätten företrädd av: Advokat Alen Mizimovic
Advokatfirman Morgården AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Nea Frank från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 30 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
 3. Carl-Oskar Morgården får ersättning av staten med 29 219 kr, varav 21 817 kr för arbete, 1 400 kr för tidsspillan, 158 kr för utlägg och 5 844 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

ANNA Maria Termine, 19570830-2566
Karlsviksgatan 10 Lgh 1104
112 41 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Pia Björstrand
Advokatbyrån Omnia AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Anna Termine från ansvar för sabotage 2022-08-29,
 - b) sätter ner återbetalningsskyldigheten för försvararkostnaderna i tingsrätten till 23 350 kr och
 - c) bestämmer påföljden till 30 dagsböter om 230 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Pia Björstrand får ersättning av staten med 32 456 kr, varav 22 965 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan, 200 kr för utlägg och 6 491 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

ANN-KRISTINE Eleonor Thulin, 19520327-5168
Skogslyckegatan 14 Nb
441 73 Sollebrunn

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Rolf Klintfors
Advokatfirman SSW HB

I hovrätten företrädd av: Advokat Martina Bergh
Advokatbyrå Tove Sander AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Ann-Kristine Thulin från ansvar för sabotage 2022-08-29,
 - b) sätter ner återbetalningsskyldigheten för försvararkostnaderna i tingsrätten till 22 300 kr och
 - c) bestämmer påföljden till 80 dagsböter om 130 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Rolf Klintfors får ersättning av staten med 32 206 kr, varav 22 965 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan och 6 441 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

ISABELLE Bernadette Anger, 19521129-2148
Årstagatan 18 D lgh 1101
754 34 Uppsala

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Kallus
Kallus Advokatbyrå AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Isabelle Anger från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 80 dagsböter om 110 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Isabelle Anger får ersättning av staten för sina rättegångskostnader med 486 kr, varav 366 kr för resa och 120 kr för traktamente.
 3. Johan Kallus får ersättning av staten med 33 800 kr, varav 23 960 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan, 280 kr för utlägg och 6 760 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

RICKARD Arne Krister Dose, 19730706-4993
Fåglavik Glasbruksvägen 74
524 92 Herrljunga

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Fredrik Åkerblom
Block Advokater AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Rickard Dose från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 60 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Fredrik Åkerblom får ersättning av staten med 43 210 kr, varav 31 768 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan och 8 642 kr för mervärdesskatt.
 3. Staten ska även slutligt stå för försvararkostnaderna.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande (Tilltalad)

Bengt FILIP Alexander Grönlund, 19970114-6772
Flottargatan 12
904 21 Umeå

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Annika Nisser
KRIM advokater HB

I hovrätten företrädd av: Advokat Nathalie Palm
KRIM advokater HB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Filip Grönlund från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 60 dagsböter om 50 kr.
 2. Annika Nisser får ersättning av staten med 32 906 kr, varav 22 965 kr för arbete, 3 360 kr för tidsspillan och 6 581 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Lars CHRISTIAN Tobias Nilsson, 19840108-4036
Fogdarp Nya Bo 610
243 96 Höör

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Ersin Aziman
Advokatfirman Rainer & Aziman KB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Christian Nilsson från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 80 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Ersin Aziman får ersättning av staten med 45 999 kr, varav 33 682 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan, 317 kr för utlägg och 9 200 kr för mervärdesskatt.
 3. Staten ska även slutligt stå för försvararkostnaderna.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

GIT Katarina Aremyr Lundström, 19680516-6649
Sandgatan 20
702 17 Örebro

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Cecilia Laible
Advokatfirman Berlin AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Git Aremyr Lundström från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 60 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Cecilia Laible får ersättning av staten med 32 416 kr, varav 22 965 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan, 168 kr för utlägg och 6 483 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Frans VIKTOR Jonsson, 19710623-5596
Poste Restante
504 10 Borås

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Marcus Stalebrant
Advokatfirman Salomonsson & Jovicic AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Viktor Jonsson från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 60 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Marcus Stalebrant får ersättning av staten med 31 728 kr, varav 22 582 kr för arbete, 2 800 kr för tidsspillan och 6 346 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 24 oktober 2022 i mål nr B 7513-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 11)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

ANDERS Joel Bäcklund, 19531120-8531
Umevägen 38 A
911 32 Vännäs

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Anders Ylönen
Advokathuset Actus AB

I hovrätten företrädd av: Advokat Johan Johansen
Advokathuset Actus AB

SAKEN

Sabotage m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på sätt att hovrätten
 - a) frikänner Anders Bäcklund från ansvar för sabotage 2022-08-29 och
 - b) bestämmer påföljden till 60 dagsböter om 50 kr. Böterna ska anses helt erlagda.
 2. Anders Ylönen får ersättning av staten med 40 735 kr, varav 22 965 kr för arbete, 8 159 kr för tidsspillan, 1 464 kr för utlägg och 8 147 kr för mervärdesskatt. Staten ska även slutligt stå för denna kostnad.
-

SAMMANFATTNING

För att uppmärksamma den pågående klimatkrisen gick ett flertal personer i augusti 2022 ut på E4:an i rusningstrafiken och satte sig ner på vägbanan för att demonstrera med budskapet ”Återställ våtmarker”. Vägblockaden orsakade trafikstockning under en viss tid och långa köer på en av Stockholms mest trafikerade vägar.

Personerna har i målet på grund av sitt handlande åtalats för brotten sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten. Åklagaren har påstått att de genom sitt agerande allvarligt har stört och hindrat den allmänna samfärdseln samt inte heller följt en av polisen meddelad befallning att lämna körbanan. De tilltalade har haft flera invändningar mot åtalet men framför allt lyft frågorna om att de har agerat inom ramen för sin demonstrationsfrihet och att deras agerande inte kan anses allvarligt ha stört den allmänna samfärdseln samt att de i vart fall ska frikännas eftersom de har handlat i nöd med hänvisning till den pågående klimatkrisen. Solna tingsrätt dömde samtliga tilltalade för både sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten.

Hovrätten konstaterar inledningsvis att den grundlagsskyddade demonstrationsfriheten inte ger någon rätt att agera på ett sätt som är att bedöma som gärningar som omfattas straffbestämmelserna om sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten. Däremot anser hovrätten att handlandet, trots att aktionen medfört en stor olägenhet för många, sammantaget inte är att bedöma som en sådan allvarlig störning som krävs för att döma för sabotage. Hovrätten frikänner därför samtliga tilltalade för sabotage.

Hovrätten dömer dock samtliga tilltalade för brottet ohörsamhet mot ordningsmakten och konstaterar kort att det inte varit frågan om någon nödsituation i straffrättslig mening.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Nea Frank, Ebba Klemedtsson, Richard Dose, Filip Grönlund, Viktor Jonsson, Git Aremyr Lundström och Anders Bäcklund har yrkat att hovrätten ska frikänna dem från ansvar för sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten.

Anna Termine har yrkat att hovrätten ska frikänna henne från ansvar för sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten. Hon har i vart fall yrkat att hovrätten ska lindra straffet och befria henne från återbetalningsskyldigheten för försvarskostnaderna i tingsrätten.

Ann-Kristine Thulin har yrkat att hovrätten ska frikänna henne från ansvar för sabotage och endast döma henne för ohörsamhet mot ordningsmakten till ett bötesstraff, vilket ska anses erlagt genom den tid hon suttit frihetsberövad. Hon har som en följd av detta yrkat att hovrätten ska befria henne från återbetalningsskyldigheten för försvararkostnaderna i tingsrätten eller sätta ner beloppet.

Isabelle Anger har yrkat att hovrätten ska frikänna henne från ansvar för sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten samt befria henne från återbetalningsskyldigheten för försvararkostnaderna i tingsrätten.

Christian Nilsson har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från ansvar för sabotage och ohörsamhet mot ordningsmakten eller i vart fall lindra straffet.

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska bestämma påföljden till fängelse för samtliga tilltalade, med undantag för Filip Grönlund.

Parterna har motsatt sig varandras respektive ändringsyrkanden.

UTREDNINGEN

Utredningen i hovrätten är i huvudsak densamma som i tingsrätten. Hovrätten har alltså tagit del av de i tingsrätten upptagna förhören med de tilltalade samt vittnesförhören med polismannen Marcus Eriksson, insatsledaren Jakob Westlund, dialogpolisen Jimmy Endeley, sjuksköterskan Anna Renberg och ambulansföraren Ronny Bergqvist. Den skriftliga bevisningen består huvudsakligen av en händelserapport, fotografier, en karta, ett beslagsprotokoll samt promemorior, rapporter och mejlkonversationer avseende trafikläget och beräkningar av samhällsekonomiska kostnader. Filmsekvenser från händelsen har också spelats upp.

UTREDNINGENS RESULTAT

De tilltalades och övriga förhörspersoners utsagor ger tillsammans med den övriga bevisningen i målet en samstämmig bild av vad som inträffade den aktuella dagen och motivet till de tilltalades agerande. När det gäller händelseförloppets huvuddrag instämmer hovrätten i vad tingsrätten funnit vara utrett. Hovrätten vill dock särskilt framhålla vissa ytterligare förhållanden, och anser att följande sammantaget är klarlagt.

På morgonen den 29 augusti 2022 gick några personer med gula västar och röda flaggor ut på vägbanan på E4:an i höjd med Haga Norra i Solna. Kort därefter, kl. 08.18, klev 13 personer ut och satte sig ned på vägbanans samtliga fyra körfält i sydlig riktning med en banderoll med texten ”Återställ våtmarker”. Syftet med aktionen var att uppmärksamma den pågående klimatkrisen. Vägblockaden orsakade trafikstockning på E4:an i södergående riktning och en s.k. tittkö i norrgående riktning. När bilköen i körfälten i södergående riktning var som längst sträckte den sig från Haga Norra till Kista.

Polis anlände till platsen kl. 08.28 och meddelade därefter, kl. 08.33, en ordningshållande befallning åt de tolv personer som alltså satt på vägbanan, dvs. de tilltalade, att avlägsna sig därifrån. Befallningen, som utdelades först till gruppen som helhet och därefter till var och en av de tilltalade, åtlyddes inte av någon. Några av de tilltalade flyttade på sig kl. 08.36 för att släppa fram en ambulans under uttryckning som blivit

fördröjd på grund av trafikstockningen, varav merparten av dem åter satte sig på vägbanan när ambulansen hade passerat. Flertalet av de tilltalade fick sedermera lyftas av vägen av polisen. Två av dem, Ebba Klemedtsson och Nea Frank, hade limmat fast sig i vägbanan och fick avlägsnas med hjälp av kemiska medel. Kl. 08.39 kunde trafiken släppas på i två av körfälten och kl. 09.11 avlägsnades den sista personen från vägbanan.

Strax före eller i omedelbar anslutning till att aktionen påbörjades ringde en person till polisen och informerade om aktionen och var den skulle äga rum. Inför aktionen hade deltagarna också gjort upp en plan sinsemellan för det fall att utryckningsfordon skulle behöva passera vägblockaden. Den innefattade bland annat att ingen av deltagarna fick limma fast sig inom vissa av körfälten och att en av deltagarna hade ansvar för att hålla utkik efter utryckningsfordon. De tilltalade agerade i enlighet därmed och släppte fram den ambulans som hade blivit fördröjd i trafikstockningen. Ambulansen blev i slutändan ca tio minuter försenad. Den patient som färdades i ambulansen behandlades under utryckningen som ett s.k. prio ett-fall. Vid ankomst till sjukhuset visade det sig att läget inte var fullt så akut och patientens tillstånd försämrades inte av förseningen.

Det har vidare i målet kommit fram att, enligt Trafikverket, passerar i normala fall mellan kl. 08.20 och 09.10 omkring 3 500–4 000 fordon den plats där vägblockaden genomfördes. Trafiken stod helt still i ca 20 minuter och därefter öppnades två körfält upp, även om trafiken då inte kunde passera vägblockaden i normal hastighet.

RÄTTSLIG REGLERING

Något om demonstrationsfriheten m.m.

I 2 kap. regeringsformen finns bestämmelser om medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter. Exempelvis är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrande-, mötes- och demonstrationsfrihet. Dessa fri- och rättigheter får inom vissa ramar begränsas genom lag (2 kap. 20–25 §§). Mötes- och demonstrationsfriheterna får begränsas av hänsyn till ordning och säkerhet vid sammankomsten eller demonstrationen eller till trafiken; i övrigt får dessa friheter

endast begränsas av hänsyn till rikets säkerhet eller för att motverka farsot (2 kap. 24 § första stycket). Begränsningar av mötes- och demonstrationsfriheterna av det slag som åsyftas i den sistnämnda bestämmelsen finns – såvitt avser allmänna sammankomster – i 2 kap. ordningslagen (1993:1617). I förarbetena till regeringsformen sägs uttryckligen att straffbestämmelsen om ohörsamhet mot ordningsmakten inte torde kunna uppfattas som en begränsning av demonstrationsfriheten (se prop. 1975/76:209 s. 144). I den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) finns också bestämmelser om rätt att delta i fredliga sammankomster, innefattande bl.a. demonstrationsfrihet (se t.ex. artikel 11); även dessa fri- och rättigheter får under vissa förutsättningar begränsas genom lag.

I målet har också den s.k. Århuskonventionen lyfts fram. Konventionen, som har ratificerats av Sverige år 2005, är en FN-konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. EU är part till konventionen och dess innehåll utgör en integrerad del av unionsrätten. Särskilt har pekats på allmänhetens rätt att delta i beslutsprocesser och att personer som nyttjar sina rättigheter enligt konventionen inte får bestraffas (artikel 1 och 3). (Se mer om Århuskonventionen i t.ex. Ds 2004:29, prop. 2004/05:65 och NJA 2020 s. 190.)

Vidare har i målet hänvisats till FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och vissa uttalanden som gjorts i dokument från FN, t.ex. i ”Report of the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association” och i en s.k. Note by the Secretary-General benämnd ”Exercise of the rights to freedom of peaceful assembly and of association as essential to advancing climate justice”.

I målet har Ebba Klemedtsson lämnat in ett rättsutlåtande av den 13 oktober 2023 av professor Anna-Sara Lind vid Uppsala universitet och Ebba Klemedtsson har också hänvisat till en artikel av justitierådet Thomas Bull, Saboterad demonstrationsfrihet?, Festskrift till Elisabeth Rynning, Uppsala 2023.

Något om sabotage

I 13 kap. 4 § brottsbalken finns bestämmelsen om *sabotage* som har följande lydelse.

Om någon förstör eller skadar egendom, som har avsevärd betydelse för rikets försvar, folkförsörjning, rättsskipning eller förvaltning eller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i riket, eller genom annan åtgärd, som ej innefattar allenast undanhållande av arbetskraft eller uppmaning därtill, allvarligt stör eller hindrar användningen av sådan egendom, döms för *sabotage* till fängelse i högst fyra år. Detsamma ska gälla, om någon eljest, genom skadegörelse eller annan åtgärd som nyss sagts, allvarligt stör eller hindrar den allmänna samfärdseln eller användningen av telegraf, telefon, radio eller dylikt allmänt hjälpmedel eller av anläggning för allmänhetens förseende med vatten, ljus, värme eller kraft.

Förarbetena till bestämmelsen om sabotage arbetades fram under 1940-talet och regeln infördes 1948 i den då gällande strafflagen och överfördes sedan oförändrad i sak till brottsbalken. Därefter har endast redaktionella ändringar gjorts. Det har alltså inte genomförts några ändringar av bestämmelsen som förändrar hur den ska användas eller tolkas. I målet aktualiseras främst andra meningen och begreppen *allvarligt stör eller hindrar* och *allmänna samfärdseln*.

Såvitt hovrätten har kunnat utröna saknas det uttalanden i förarbeten och rättspraxis som ger direkt ledning gällande hur rekvisitet *allvarligt stör eller hindrar* ska tolkas.

I begreppet *allmänna samfärdseln* ingår trafiken på vägar, järnvägar och spårvägar, vid busslinjer och hamnanläggningar, reguljär båt- och flygtrafik m.m. Det fordras inte att trafiken drivs av stat eller kommun, men däremot krävs att trafiken tjänar den allmänna samfärdseln. (Se kommentaren till 13 kap. 4 § brottsbalken, JUNO, Version 23).

Frånsett några avgöranden från senare år som hovrätten återkommer till i det följande finns inte i tidigare praxis, såvitt hovrätten har kunnat utröna, några avgöranden som handlar om vägblockader. Däremot uttalas i kommentaren till bestämmelsen om sabotage att om någon fäller ett träd över en järnvägslinje är en järnvägs drift hindrad eller störd även om inget annat inträffar än att tåget stannar tills trädet avlägsnats (se ovan nämnda kommentar).

I ett äldre rättsfall dömdes en person, som hade fällt en tall över en högspänningsledning så att många abonnenter blev strömlösa under flera timmar, för sabotage (NJA 1958 C 333, i detta fall meddelade Högsta domstolen inte prövningstillstånd).

Det kan också nämnas att i ett annat äldre rättsfall dömdes en person för försök till sabotage då han hade placerat en 45 kg tung sten på ett järnvägsspår, varvid ringa skador uppstått på ett lok som passerat och stött undan stenen med sin skyddsplog (NJA 1961 C 131, inte heller i detta fall meddelade Högsta domstolen prövningstillstånd).

Mot bakgrund av nyss nämnda fall uttalas i doktrinen att det kan anses vara sabotage att effektivt blockera ett järnvägsspår eller fälla ett träd över en högspänningsledning (se Jareborg, Brotten, Tredje häftet, Brotten mot allmänheten och staten, 2 uppl., 1987, s. 28).

Något om ohörsamhet mot ordningsmakten

I 16 kap. 3 § brottsbalken finns bestämmelsen om *ohörsamhet mot ordningsmakten* som har följande lydelse.

Underlåter deltagare i folksamling som stör allmän ordning att efterkomma för ordningens upprätthållande meddelad befallning eller intränger han på område som blivit för sådant ändamål fridlyst eller avspärrat, dömes, om ej upplöpp föreligger, för *ohörsamhet mot ordningsmakten* till böter eller fängelse i högst sex månader.

I doktrinen har angetts att det torde krävas åtminstone tio personer för att de tillsammans ska kunna anses utgöra en folksamling i den mening som avses i bestämmelsen om ohörsamhet mot ordningsmakten (Westerlund, Ordningsstörande brott, 4 uppl., 2011 s. 194 och Ulväng m.fl., Brotten mot allmänheten och staten, 2 uppl., 2014 s. 181).

Något om nöd

Enligt 24 kap. 4 § brottsbalken föreligger *nöd* när fara hotar liv, hälsa, egendom eller något annat viktigt av rättsordningen skyddat intresse. För att ett handlande i nöd ska vara fritt från ansvar krävs också att handlingen inte har varit oförsvarlig.

Högsta domstolen har nyligen i ett avgörande uttalat bl.a. att det är i och för sig inte uteslutet att nöd i brottsbalkens mening kan anses föreligga med hänvisning till intressen kopplade till miljön. Men för att en invändning om nöd ska kunna leda till ansvarsfrihet fordras att gärningen på ett någorlunda konkret och omedelbart sätt kan bidra till att rädda det intresse som hotas och ligger till grund för nödsituationen. Enligt domstolen innebär det att det i praktiken är ytterst sällsynt att en gärning kan anses tillåten med hänvisning till hot mot mer övergripande intressen, hot vilka enstaka gärningar sällan kan avvärja. (Se Högsta domstolens dom den 22 december 2023 i mål B 4926-23, p. 14.)

Vissa tidigare avgöranden om sabotage i liknande fall

Det finns inte några avgöranden från Högsta domstolen om sabotage i någon liknande situation som den nu aktuella. Högsta domstolen har dock vid ett par tillfällen beslutat att inte bevilja prövningstillstånd i liknande mål, se t.ex. beslut i mål B 8397-22 efter inhämtande av svarsskrivelse från riksåklagaren. Däremot har frågan på senare år prövats av olika tingsrätter och hovrätter vid ett flertal tillfällen. Det finns även flera pågående mål i denna hovrätt om samma sak. Som exempel på några domar kan nämnas följande.

Demonstrationer på Essingeleden och Centralbron i mars 2022 – fällande dom

Svea hovrätts dom 2024-03-19 i mål B 7580-23. Den tilltalade dömdes i tingsrätten och hovrätten fastställde tingsrättens dom. Demonstranter hade blockerat vägarna under viss tid.

Demonstration på Guldbron i augusti 2022 – frikännande domar

Svea hovrätts dom 2023-05-22 i mål B 2870-23 och Svea hovrätts dom 2023-11-29 i mål B 5873-23. De tilltalade dömdes i tingsrätten men frikändes i hovrätten. Åtalet avsåg sabotage, alternativ försök till sabotage. De tilltalade var inte åtalade för ohörsamhet mot ordningsmakten. Demonstranter hade placerat sig på vägen i båda körriktningarna i rusningstid. Busstrafik och viss mån annan trafik hindrades.

Demonstration på Centralbron i augusti 2022 – fällande domar

Svea hovrätts dom 2023-05-12 i mål B 11852-22 och Svea hovrätts dom 2024-02-06 i mål B 9149-23. De tilltalade dömdes för sabotage i tingsrätt och hovrätten fastställde i båda fallen tingsrättens dom. Demonstranter hade stoppat trafik i norrgående riktning genom att sitta på vägbanan. Vissa av deltagarna hade klistrat fast sig på vägbanan.

Demonstration på Södra länken i augusti 2022 – fällande dom

Svea hovrätts dom 2022-11-30 i mål B 11431-22. Den tilltalade dömdes i tingsrätten och hovrätten fastställde tingsrättens dom. Demonstranter hade blockerat en väg i båda körriktningarna på morgonen i rusningstid.

Demonstration på Essingeleden i september 2023 – frikännande dom

Södertörn tingsrätts dom 2023-10-26 i mål B 13688-23. Åklagaren har överklagat, målet är ännu inte avgjort i Svea hovrätt (B 15009-23). Demonstranter hade i rusningstid blockerat trafiken i nordlig riktning på Essingeleden.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Inledande synpunkter

Den 29 augusti 2022 gick de tilltalade ut på E4:an i rusningstrafik och satte sig ner på vägbanan för att demonstrera med budskapet ”Återställ våtmarker” och därigenom rikta uppmärksamheten mot den pågående klimatkrisen. För sitt handlande har de åtalats, liksom åklagare på senare år gjort i liknande situationer, inte bara för brottet ohörsamhet mot ordningsmakten, utan även för det betydligt allvarigare brottet sabotage. Detta har fått till följd att merparten av de tilltalade också varit häktade i drygt en månad. Noterbart är att brottet sabotage inte förefaller ha åberopats tidigare i samband med demonstrationer.

De tilltalade har i hovrätten framställt i allt väsentligt samma invändningar mot åtalet som i tingsrätten. Den huvudsakliga frågan hovrätten har att ta ställning till är om de tilltalades agerande ska bedömas som sabotage. Rättegången här har till viss del också kommit att handla om den grundlagsskyddade demonstrationsfriheten och den pågående klimatkrisen, vilken enligt de tilltalade även aktualiserar bestämmelsen om nöd.

Som framgår av redogörelsen i det föregående kan det vidare konstateras att det inte finns någon enhetlig praxis på området och inte heller några närmare uttalanden i förarbetena eller i den juridiska litteraturen som belyser hur jämförbara mänskliga vägblockader bör bedömas straffrättsligt, fränsett de uppfattningar som framgår av justitierådet Thomas Bull i hans artikel och av professor Anna-Sara Lind i hennes rättsutlåtande.

Det finns därför anledning för hovrätten att i det följande mer utförligt genomlysa begreppet *allvarlig störning* i bestämmelsen om sabotage och kartlägga de kriterier som förefaller ha betydelse för den straffrättsliga prövningen av vägblockader och därefter, utifrån detta, pröva förhållandena i det nu aktuella målet. Men först något om demonstrationsfriheten.

Överväganden om demonstrationsfriheten m.m.

Inledningsvis tar hovrätten ställning till om demonstrationsfriheten i sig hindrar att de tilltalade åtalas och döms för nu aktuella brott. Enligt hovrätten råder det inte något tvivel om att de tilltalades aktion är att betrakta som en demonstration och att rätten till demonstrationsfrihet skyddas på sätt som framgår ovan i redogörelsen för den rättsliga regleringen av regeringsformen och, för övrigt, även av Europakonventionen.

Enligt hovrättens mening kan dock en tillämpning av bestämmelserna om sabotage eller ohörsamhet mot ordningsmakten *inte* anses strida mot regeringsformens eller Europakonventionens reglering. Bestämmelserna står nämligen som regel inte i direkt konflikt med varandra. Det hindrar emellertid inte att demonstrationsfriheten kan

behöva tillmätas betydelse vid tolkningen och tillämpningen av aktuella straffbud. Eftersom en tillämpning av dessa bestämmelser i nu aktuella fall kan ses som en begränsning av demonstrationsfriheten föreligger särskild anledning till restriktivitet vid tolkningen av bestämmelserna (se t.ex. NJA 2016 s. 1165 och NJA 1996 s. 577; jfr även Högsta domstolens dom den 22 december 2023 i mål B 4926-23 p. 11–12 och där angivna rättsfall). Sammanfattningsvis kan alltså framhållas att demonstrationsfriheten ger *ingen rätt* att agera på ett sätt som är att bedöma som gärningar enligt nu ifrågasvarande straffbestämmelser.

Det har i målet också – med hänvisning till Århuskonventionen (se mer om denna i avsnittet ovan om den rättsliga regleringen) – gjorts gällande att de tilltalade, som hovrätten har förstått saken, inte får bestraffas eftersom deras handlande ska ses som att de endast har nyttjat sina rättigheter enligt konventionen. Enligt hovrätten tar dock konventionen inte sikte på nu aktuell situation varför den invändningen kan lämnas utan hänseende. Det kan redan nu också sägas att de hänvisningar som gjorts till olika uttalanden i dokument från FN inte heller påverkar hovrättens bedömning i målet.

Hovrätten övergår nu till att pröva om de tilltalade genom sitt agerande har gjort sig skyldiga till sabotage och/eller ohörsamhet mot ordningsmakten.

Åtalet för sabotage

Inledning

Det är i målet utrett att de tilltalade har agerat i enlighet med gärningspåståendet på det sättet att de den aktuella dagen har blockerat framfarten för trafik i sydlig riktning på E4:an. Hovrätten anser att detta handlande innefattat en sådan åtgärd som kan träffas av sabotagebestämmelsen. Blockaden har avsett en viktig trafikled i Stockholm och skett under en tid då leden varit tungt trafikerad. Därmed har blockaden utgjort en störning och ett hindrande (härefter benämnt endast som störning) av den allmänna samfärdseln. Frågan är dock om vägblockaden inneburit en sådan *allvarlig* störning att gärningen kvalificerar som sabotage.

Rekvisitet allvarlig störning

Som framgått i det föregående saknas uttalanden i förarbeten och rättspraxis som ger direkt ledning gällande hur rekvisitet allvarlig störning ska tolkas. Det kan vidare inledningsvis noteras att det inte framstår som klart att det varit lagstiftarens avsikt med bestämmelsen om sabotage att kriminalisera gärningar av ifrågavarande slag. Det förhållandet att åklagare först på senare år åtalat för sabotage för gärningar som begåtts i samband med klimataktioner talar också för att så inte varit fallet. Som framgår ovan infördes straffbestämmelsen strax efter andra världskrigets slut. Införandet syftade i vart fall delvis till att även i fredstid straffbelägga vissa samhälls-farliga gärningar som omfattades av den s.k. sabotagelagen från år 1940, och som i sin tur syftade till att stävja sådana aktiviteter i krigstid (se prop. 1948:80 s. 285f).

Straffbudet har även införts i tiden före ikraftträdandet av rättighetskatalogerna i regeringsformen och Europakonventionen, genom vilka demonstrationsfriheten och andra grundläggande fri- och rättigheter tillerkänts skydd. Lagstiftaren har alltså inte haft anledning att närmare överväga i vilken mån utövandet av sådana rättigheter ska inverka på omfattningen av det kriminaliserade området. I sammanhanget kan nämnas att lagstiftaren funnit skäl att från det straffbelagda området uttryckligen undanta gärningar, som i och för sig uppfyller rekvisiten för sabotage, om dessa utgjort strids-åtgärder på arbetsmarknaden. Lagstiftaren har alltså inte varit främmande för att från sabotagebestämmelsens tillämpningsområde undanta gärningar på den grunden att de vidtagits i ett skyddsvärt syfte.

Vad som angetts om syftet med lagstiftningen och de överväganden som gjorts i samband därmed utgör dock inte i sig något hinder mot den tolkning av sabotagebestämmelsen som åklagaren har lagt till grund för åtalet. Emellertid talar ett antal förhållanden för att lagstiftaren avsett att som sabotage straffbelägga enbart störningar av viss större dignitet. I det avseendet kan särskilt nämnas att bestämmelsen placerats i kapitlet om allmänfarliga brott, näst efter bestämmelsen om mordbrand, och brottets stränga straffskala.

I samma riktning talar också vad som i övrigt är straffbelagt som sabotage och bestämmelsens konstruktion. Av bestämmelsens första mening följer ansvar för sabotage den som förstör eller skadar egendom av *avsevärd* betydelse för rikets försvar, folkförsörjningen och liknande funktioner, eller allvarligt stör eller hindrar användningen av sådan egendom. Vad som däri straffbeläggs är alltså allvarliga angrepp mot centrala samhällsfunktioner. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att någon åtskillnad i allvarlighetshänseende inte avsetts mellan bestämmelsens första och andra mening. Uppdelningen föranleddes i stället av att straffstadgandet i det ursprungliga lagförslaget uppfattades som alltför svåröverskådligt och vad som placerades i första respektive andra meningen bestämdes enbart utifrån de olika intressen som straffstadgandet avsåg att skydda (se prop. 1948:80 s. 287 f). Tanken var att första meningen skyddar statens eller det allmännas intressen och andra meningen allmänhetens intresse. För att ansvar för sabotage ska kunna komma i fråga för en gärning enligt bestämmelsens andra mening, såsom störning av den allmänna samfärdseln, bör det därmed vara nödvändigt att gärningen är i vart fall någorlunda jämförbar med sådana allvarliga angrepp mot centrala samhällsfunktioner som avses i den första meningen. För att en sådan tolkning ska vara möjlig krävs att allvarlighetsrekvisitet ges den innebörden att störningens inverkan bör vara *mycket betydande*. Det måste särskilt gälla när angreppet, som i förevarande fall, inte innefattar något skadegörande moment.

Kriterier för allvarlighetsbedömningen i liknande fall

Med beaktande av det krav på förutsebarhet som följer av legalitetsprincipen är det vidare av vikt att principer för tillämpningen av allvarlighetsrekvisitet kan ställas upp. Detta är särskilt viktigt i ett fall som detta då, som angetts ovan, lagstiftarens avsikt med att kriminalisera en sabotagegärning i förhållande till nu aktuella situation framstår som oklar.

Som framgått i det föregående har utfallet av allvarlighetsbedömningen varierat i underrättspraxis på området trots att de tilltalades agerande, och de effekter detta fått, varit förhållandevis lika. Dessa avgöranden ger inte heller någon entydig bild av vilken närmare vikt som läggs vid respektive omständighet i allvarlighetsbedömningen. I

avgörandena har dock vissa omständigheter återkommande beaktats, vilka hovrätten kommenterar i det följande.

Hovrätten ansluter sig här till att det i allvarlighetsbedömningen bör beaktas bland annat hur *betydelsefull aktuell trafikled är* för den allmänna samfärdseln, *omfattningen av blockaden* såvitt avser antal körriktningar och körfält samt *tidsaspekten*, dvs. hur lång tid blockaden ägt rum och vilken *påverkan* den medfört i trafikhänseende. Såvitt gäller tidsaspekten ska i sammanhanget särskilt framhållas att det, utifrån hittillsvarande praxis, framstår som oklart vad som ansetts som tillräcklig tid för att den omständigheten ska tala för att störningen varit allvarlig – tio, tjugo eller fyrtio minuter eller väsentligt längre än så?

Att i allvarlighetsbedömningen beakta att det förelegat en mer eller mindre stor risk för att t.ex. *utryckningsfordon* ska påverkas av en vägblockad kan ifrågasättas eftersom bestämmelsen inte är utformad som ett farebrott (se och jfr SOU 1944:69 s. 367). Det kan även diskuteras om man i någon större utsträckning bör beakta det förhållandet att något eller några utryckningsfordon faktiskt påverkats (jfr bestämmelsen om sabotage mot blåljusverksamhet i 13 kap. 5 c § brottsbalken). Bestämmelsens tillämplighet skulle i sådana fall i viss utsträckning bli beroende av tillfälligheter och dess tillämpningsområde vara svårt att förutse.

Att i bedömningen också ta viss hänsyn till vilka s.k. *samhällsekonomiska störningskostnader* en blockad medfört kan däremot ha skäl för sig. För att den omständigheten ska få betydelse i det enskilda fallet måste det dock finnas en tillförlitlig utredning och beräkning om saken. För att styrka vilka sådana kostnader nu aktuell blockad har orsakat har åklagaren lagt fram en beräkning utförd av Trafikverket. En grundläggande parameter i beräkningen utgörs av vad Trafikverket benämnt ”värdet för en restidsbesparing”. Med utgångspunkt i det värdet har Trafikverket, utifrån det antal fordon som påverkades av fördröjningen och fördröjningens längd, uppskattat den samhällsekonomiska kostnaden till ca 2,5 miljoner kr. För att bemöta detta har Ebba Klemedtsson presenterat en utredning om hur värdet för en restidsbesparing beräknats. Såvitt därigenom kommit fram baseras värdet i fråga huvudsakligen på uppgifter om vad personer som deltagit i två studier genomförda åren 2007 och 2008 uppgett sig

vara villiga att betala för att minska sin restid för en specifik resa (se Rapport 2010:11, Trafikanter värdering av tid – Den nationella tidsvärdesstudien 2007/08).

Enligt hovrättens mening framstår det som oklart på vilket sätt sådana uppskattningar – inom ramen för en straffrättslig prövning – skulle ha betydelse för frågan om vilka övergripande samhällsekonomiska störningskostnader en vägblockad har medfört. Och även om man skulle godta beräkningssättet, som uppenbarligen har tagits fram i ett annat syfte än att utgöra grund för om ett brott har begåtts, uppkommer frågan hur stor denna kostnad skulle behöva vara för att ha betydelse vid den straffrättsliga prövningen. Som en jämförelse har Ebba Klemedtsson här bl.a. lagt fram viss utredning som visar att en genomsnittlig veckodag i Stockholm uppgår sådana här störningskostnader orsakade av olyckor till ungefär 25 miljoner kronor. Mot denna bakgrund anser hovrätten att den av åklagaren presenterade utredningen inte leder till att några säkra slutsatser överhuvudtaget kan dras om vilka övergripande samhällskostnader som aktionen medförde.

Hovrätten övergår härfter, med ovan angivna utgångspunkter, till prövningen av om den i målet aktuella aktionen inneburit en allvarlig störning.

Bedömningen i detta fall

De tilltalade har blockerat en trafikled som är viktig för den allmänna samfärdseln. Blockaden har omfattat trafikledens samtliga fyra körfält i den ena körriktningen under ca 20 minuter och två av dessa under ytterligare ca 30 minuter. Även om agerandet självklart medfört en olägenhet för framför allt biltrafikanterna kan inte enbart den omständigheten att blockaden medfört ett stopp på *en* viktig trafikled under en förhållandevis begränsad tidsperiod, som det nu varit frågan om, vara tillräcklig för att störningen ska anses ha varit mycket betydande. Det är inte heller utrett vilka övergripande samhällsekonomiska störningskostnader som agerandet har medfört. Vad som framkommit om vägblockadens inverkan på den ambulans som fördröjdes i trafikstockningen, eller utryckningsfordon i övrigt, talar inte heller för att störningen är att bedöma som allvarlig. Därtill har de tilltalade haft en viss beredskap för det fall att utryckningsfordon skulle komma att hindras av vägblockaden. Några andra förhållan-

den av betydelse för allvarlighetsbedömningen har inte kommit fram. Med beaktande av den restriktiva tolkning av bestämmelsen som hovrätten har att göra med anledning av dels att det är fråga om tolkning av en straffbestämmelse, dels att de tilltalades agerande skett under utövande av deras demonstrationsfrihet, anser hovrätten sammantaget att det inte varit fråga om en allvarlig störning av den allmänna samfärdseln.

Samtliga tilltalade ska därför frikännas från åtalet för sabotage och tingsrättens dom ska därmed ändras i dessa delar.

Åtalet för ohörsamhet mot ordningslagen

Av utredningen framgår att det var 13 personer som genomförde demonstrationen på vägbanan på E4:an vid aktuell tidpunkt. Det är alltså ett tillräckligt stort antal personer för att de tillsammans ska anses utgöra en folksamling i den mening som avses i den nu aktuella bestämmelsen. Hovrätten anser, i likhet med tingsrätten, att det är utrett att samtliga deltagare måste ha uppfattat polisens befallning. Även om det varierar hur länge respektive deltagare har stannat kvar på vägbanan efter befallningen, delar hovrätten vidare tingsrättens uppfattning att ingen av de närvarande har efterkommit befallningen med sådan skyndsamhet att det kan frita dem från ansvar.

De tilltalade har även i denna del anfört att straffansvar för ohörsamhet mot ordningsmakten är en otillåten inskränkning i demonstrationsfriheten och att gärningen ska ses som ansvarsbefriande på grund av nöd.

När det först gäller påståendet om att detta skulle vara en otillåten inskränkning i deras demonstrationsfrihet har hovrätten redan inledningsvis slagit fast att regeringsformens eller Europakonventionens reglering inte har gett de tilltalade någon rätt att agera på ett sådant sätt som utgör ohörsamhet mot ordningsmakten. Inte heller vid en restriktiv tolkning av straffbudet kan deras handlande anses vara straffritt på denna grund.

Vad sedan gäller frågan om nöd ansluter sig hovrätten till tingsrättens bedömning att omständigheterna i detta fall inte kan anses utgöra nöd. Utöver vad tingsrätten anfört

kan också hänvisas till Högsta domstolens nyligen gjorda uttalande om en invändning om nöd kopplad till miljön, se ovan i redogörelsen för den rättsliga regleringen.

Tingsrättens dom beträffande åtalet för ohörsamhet mot ordningsmakten ska alltså inte ändras.

Påföljd

Samtliga klaganden döms nu endast för ohörsamhet mot ordningsmakten för vilket normalpåföljden är ett lågt bötesstraff (30 dagsböter). Enligt hovrättens mening finns det dock skäl att i detta fall bestämma antalet dagsböter högre än normalt. De tilltalade har valt att demonstrera på E4:an i rusningstrafik för att få så stor uppmärksamhet som möjligt. Valet av plats har dock inneburit, när de tilltalade inte omedelbart flyttade sig från vägbanan trots att polisen beordrat dem att göra det, en större påverkan än om de hade demonstrerat på t.ex. en mindre trafikerad väg. Enligt hovrättens mening bör det leda till ytterligare högre antal dagsböter om man dessutom limmat fast sig på vägbanan.

När det gäller Filip Grönlund, Git Aremyr Lundmark, Viktor Jonsson och Anders Bäcklund har de inte tidigare dömts för brott. Påföljden för dessa fyra ska därför bestämmas till 60 dagsböter vardera på det sätt som framgår av domslutet. Git Aremyr Lundmark, Viktor Jonsson och Anders Bäcklund har varit frihetsberövade i målet under minst en veckas tid. Böterna i deras fall ska därför anses helt erlagda.

Rickard Dose hade vid tidpunkten för tingsrättens dom inte återfallit i likartad brottslighet. Även för honom ska påföljden bestämmas till 60 dagsböter som på grund av den tid han har suttit frihetsberövad ska anses helt erlagda.

När det gäller Isabelle Anger, Christian Nilsson och Ann-Kristine Thulin har de återfallit i likartad brottslighet, vilket påverkar antalet dagsböter i skärpande riktning. Påföljden ska i deras fall bestämmas till 80 dagsböter som på grund av den tid de har suttit frihetsberövade ska anses helt erlagda.

Även Ebba Klemedtsson, Nea Frank och Anna Termine har återfallit i likartad brottslighet, vilket påverkar antalet dagsböter i skärpande riktning. För Ebba Klemedtsson och Nea Frank, som dessutom limmade fast sig på vägbanan, anser hovrätten att straffvärdet uppgår till 120 dagsböter. De har dock alla tre under ett och ett halvt år genomfört den skyddstillsyn som de dömdes till av tingsrätten, vilket ska tillgodoräknas vid bestämmande av antalet dagsböter. I deras fall ska därför antalet dagsböter bestämmas till lägst möjliga, som dessutom på grund av den tid de har suttit frihetsberövade ska anses helt erlagda.

Försvararersättning

I målet har var och en av de tilltalade representerats av en egen försvarsadvokat, såväl i tingsrätten som i hovrätten. Den rättsliga grunden för deras invändningar har dock i huvudsak varit densamma för alla och har inte förändrats sedan tingsrättens huvudförhandling. Advokaterna har därför kunnat använda redan tidigare gjorda analyser av rättsläget och de har också på ett förtjänstfullt sätt bemödat sig om att inte upprepa vad som tidigare sagts vid genomgång av deras respektive sakframställningar.

Utredningen i målet har alltså i huvudsak varit densamma som i tingsrätten. Det har dock tagit 1,5 år mellan tingsrättens och hovrättens huvudförhandling. Båda dessa aspekter är av betydelse vid bestämmande av vilken ersättning som är skälig.

Linus Gardell, som är den advokat som mest ingående utvecklat rättsläget, har begärt ersättning för bl.a. 15 timmars arbete. Hovrätten anser att hans yrkande är skäligt. Detsamma gäller begärda ersättningar av Carl Morgården, Marcus Stalebrant, Johan Kallus samt Erson Aziman och Fredrik Åkerblom, som båda är nya försvarare i hovrätten.

Anders Ylönen, Pia Björstrand, Annika Nisser, Cecilia Laible och Rolf Klintfors har begärt ersättning för något fler antal timmars arbete än de övriga försvararna. Hovrätten anser att de får anses skäligen tillgodosedda med ersättning motsvarande 15 timmars arbete. Pia Björstrands, Annika Nissers och Rolf Klintfors yrkanden i övrigt är skäliga.

Anders Ylönen, som utgår från kontor i Västerås, har förutom ersättning för tågresa som är skälig, även yrkat ersättning för traktamente med 783 kr per dag. Traktamente till försvarare bestäms utifrån de nivåer som Domstolsverket har bestämt ska gälla för tjänsteresa inom Domstolsverkets verksamhetsområde (se 7 § andra stycket i Domstolsverkets föreskrifter [DVFS 2023:12] om brottmålstaxa för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt.). Mot bakgrund härav anser hovrätten att Anders Ylönen är skäligen tillgodosedd med ersättning för traktamente motsvarande 6–10 timmars bortovaro från kontoret, vilket är 232 kr per dag.

När det gäller Cecilia Laible anser hovrätten att den ersättning som hon yrkat för utlägg är skälig. Hon har dock yrkat ersättning för tidsspillan i fem timmar. Det noteras att den advokatfirma som Cecilia Laible arbetar för har kontor både i centrala Stockholm och i Bålsta. Hennes yrkande för tidsspillan verkar därför ha sin utgångspunkt i resande från kontoret i Bålsta. Ersättning för tidsspillan ska dock beräknas med utgångspunkt från det närmaste tjänstestället och sättas ned till skäliga två timmar (se NJA 2021 s. 520).

Återbetalningsskyldighet och ersättning för rättegångskostnader

Eftersom samtliga klaganden får framgång i hovrätten ska kostnaden för deras försvarare stanna på staten.

Ebba Klemedtsson, Anna Termine, Ann-Kristine Thulin och Isabelle Anger har ålagts att återbetala en del av försvarskostnaderna i tingsrätten. I denna del konstaterar hovrätten att Ebba Klemedtsson, Anna Termine, Ann-Kristine Thulin och Isabelle Anger fortfarande döms för sitt agerande, dock inte för sabotage. Det saknas därför skäl att helt befria dem från återbetalningsskyldighet för kostnaderna i tingsrätten. En betydande del av utredningen och huvudförhandlingen har dock tagit sikte på frågan om sabotage. Med hänsyn till detta samt deras personliga och ekonomiska förhållanden finns det för Ebba Klemedtssons, Anna Termine och Ann-Kristine Thulins del utrymme att sätta ner återbetalningsskyldigheten på det sätt som framgår

av hovrättens domslut. För Isabelle Angers del saknas däremot sådant utrymme med beaktande av den väsentligt lägre återbetalningsskyldighet som hon ålagts i tingsrätten.

Isabelle Anger har vid frikännande dom begärt ersättning för sin inställelse. Eftersom hon frikänns från sabotage har hon rätt till ersättning för sina rättegångskostnader (se 31 kap. 2 § andra stycket och 10 § rättegångsbalken). Isabelle Angers yrkande om ersättning för resa är skälig. Dock har hon endast rätt till ersättning för traktamente med 60 kr per dag (21 kap. 12 § rättegångsbalken och 4 § förordningen [1982:805] om ersättning av allmänna medel till vittne, m.m.) Hon får därför ersättning i denna del på det sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-05-10

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Erik Lindberg, hovrättsrådet Viktoria Thörnqvist och tf. hovrättsassessorn Erik Silvén Möller, referent, samt nämndemännen Eva Qvarnström (skiljaktig) och Stefan Andersson (skiljaktig).

Avräkningsunderlag bifogas.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING (åtalspunkten 1 om sabotage)

Eva Qvarnström och Stefan Andersson är skiljaktiga i fråga om skuld och anför följande.

På de skäl som tingsrätten har anfört vill vi fastställa tingsrättens dom även i fråga om att de tilltalade ska dömas för sabotage. I övrigt är vi eniga med majoriteten.

SOLNA TINGSRÄTT
AVDELNING 2

Dom
Meddelad i Solna
2022-10-24

Målnummer
B 7513-22

Tilltalade 12 st

1. Parter och domslut

1.1 Isabelle Anger

Parter

Tilltalad

ISABELLE Bernadette Anger, 19521129-2148
Årstagatan 18 D Lgh 1101, 754 34 Uppsala

Offentlig försvarare

Advokat Johan Kallus
Kallus Advokatbyrå AB
Polhemsgatan 20 B, 112 36 Stockholm

Offentlig försvarare genom substitution

Advokat Carl- Magnus Möller
Kallus Advokatbyrå AB
Polhemsgatan 20 B, 112 36 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Isabelle Anger döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 1356
171 26 Solna

Besöksadress
Sundbybergsvägen 5
Solna

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:30

Telefon
08-561 658 00

E-post
solna.tingsratt@dom.se

Webb
www.solnatingsratt.domstol.se

Brottsofferfond

Isabelle Anger ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Isabelle Anger ska betala tillbaka 9 700 kr av kostnaderna till staten.

Johan Kallus får ersättning av staten med 97 305 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 60 564 kr arbete
- 17 160 kr tidsspillan
- 120 kr utlägg
- 19 461 kr mervärdesskatt

1.2 Git Aremyr Lundström

Parter

Tilltalad

GIT Katarina Aremyr Lundström, 19680516-6649
Sandgatan 20, 702 17 Örebro

Offentlig försvarare

Advokat Cecilia Laible
Advokatfirman Berlin AB
Box 284, 746 26 Bålsta

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Git Aremyr Lundström döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Git Aremyr Lundström ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Cecilia Laible får ersättning av staten med 79 131 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 50 470 kr arbete
- 11 220 kr tidsspillan
- 1 615 kr utlägg
- 15 826 kr mervärdesskatt

1.3 Anders Bäcklund

Parter

Tilltalad

ANDERS Joel Bäcklund, 19531120-8531
Umevägen 38 A, 911 32 Vännäs

Offentlig försvarare

Advokat Anders Ylönen
Advokathuset Actus AB
Sturegatan 9 A, 722 13 Västerås

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Anders Bäcklund döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Anders Bäcklund ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Anders Ylönen får ersättning av staten med 114 658 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 60 564 kr arbete
- 26 935 kr tidsspillan
- 4 227 kr utlägg
- 22 932 kr mervärdesskatt

1.4 Rickard Dose

Parter

Tilltalad

RICKARD Arne Krister Dose, 19730706-4993
Fåglavik Glasbruksvägen 74, 524 92 Herrljunga

Offentlig försvarare

Advokat Max Eriksson
Block Advokater AB
Kungsholmsgatan 10, 112 27 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Rickard Dose döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Rickard Dose ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Max Eriksson får ersättning av staten med 86 914 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 57 680 kr arbete
- 10 560 kr tidsspillan
- 1 291 kr utlägg
- 17 383 kr mervärdesskatt

1.5 Nea Frank

Parter

Tilltalad

NEA Luna Tintin Frank, 19681117-5931

Norra Kyrkogatan 18 A Lgh 1104, 871 32 Härnösand

Offentlig försvarare

Advokat Carl-Oskar Morgården

Advokatfirman Morgården AB

Norra Agnegatan 38, 112 29 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic

Åklagarmyndigheten

Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Nea Frank döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Skyddstillsyn

Övervakare utses av frivården.

Förverkande och beslag

I beslag taget lim förklaras förverkat. Belslaget ska bestå (Polismyndigheten, 2022-5000-BG95466.1.).

Brottsofferfond

Nea Frank ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Carl-Oskar Morgården får ersättning av staten med 61 615 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 46 505 kr arbete
- 2 640 kr tidsspillan
- 147 kr utlägg
- 12 323 kr mervärdesskatt

1.6 Filip Grönlund

Parter

Tilltalad

Bengt FILIP Alexander Grönlund, 19970114-6772
Flottargatan 12, 904 21 Umeå

Offentlig försvarare genom substitution

Advokat Jessica Engman
KRIM advokater HB
Box 377, 101 27 Stockholm

Offentlig försvarare

Advokat Annika Nisser
KRIM advokater HB
Box 377, 101 27 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Filip Grönlund döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom
70 dagsböter om 50 kr (3 500 kr)

Brottsofferfond

Filip Grönlund ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Annika Nisser får ersättning av staten med 66 006 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 46 865 kr arbete
- 5 940 kr tidsspillan
- 13 201 kr mervärdesskatt

1.7 Liam Hultelid

Parter

Tilltalad

LIAM Eric Hultelid, 19980321-0211
Landsvägen 468, 794 95 Skattungbyn

Offentlig försvarare

Advokat Amana Ayob Landin
Fria Advokater KB
Box 12706, 112 94 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Liam Hultelid döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom
70 dagsböter om 50 kr (3 500 kr)

Brottsofferfond

Liam Hultelid ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Amana Ayob Landin får ersättning av staten med 58 163 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 42 900 kr arbete
- 3 630 kr tidsspillan
- 11 633 kr mervärdesskatt

1.8 Viktor Jonsson

Parter

Tilltalad

Frans VIKTOR Jonsson, 19710623-5596
Hedbovägen 7 B Lgh 1102, 511 63 Skene

Offentlig försvarare

Advokat Marcus Stalebrant
Advokatfirman Salomonsson & Jovicic AB
Karlavägen 41, 114 31 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Viktor Jonsson döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Viktor Jonsson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Marcus Stalebrant får ersättning av staten med 73 341 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 50 831 kr arbete
- 7 590 kr tidsspillan
- 252 kr utlägg
- 14 668 kr mervärdesskatt

1.9 Ebba Klemedtsson

Parter

Tilltalad

Charis EBBA Linnea Klemedtsson, 19870613-1441
Strofgatan 11 C Lgh 1002, 703 73 Örebro

Offentlig försvarare

Advokat Linus Gardell
Lewis Langley & Partners Advokatbyrå HB
Gamla Brogatan 11, 111 20 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Ebba Klemedtsson döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Skyddstillsyn
Övervakare utses av frivården.

Förverkande och beslag

I beslag taget lim förklaras förverkat. Beslaget ska bestå (Polismyndigheten, 2022-5000-BG95464.1.).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i aktbil. 243 som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Ebba Klemedtsson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Ebba Klemedtsson ska betala tillbaka 48 300 kr av kostnaderna till staten.

Linus Gardell får ersättning av staten med 96 680 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 67 774 kr arbete
- 9 570 kr tidsspillan
- 19 336 kr mervärdesskatt

1.10 Christian Nilsson

Parter

Tilltalad

Lars CHRISTIAN Tobias Nilsson, 19840108-4036
Fogdarp Nya Bo 610, 243 96 Höör

Offentlig försvarare

Advokat Tina Kardar
Advokatfirman Rainer & Aziman KB
Riddargatan 68, 114 57 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Christian Nilsson döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Christian Nilsson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Staten ska stå för kostnaderna.

Tina Kardar får ersättning av staten med 75 414 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 48 451 kr arbete
- 11 880 kr tidsspillan
- 15 083 kr mervärdesskatt

1.11 Anna Termine

Parter

Tilltalad

ANNA Maria Termine, 19570830-2566
Karlsviksgatan 10 Lgh 1104, 112 41 Stockholm

Offentlig försvarare genom substitution

Advokat Ramil Bisso
Advokatbyrån Omnia AB
Strandbergsgatan 61, 3 tr, 112 51 Stockholm

Offentlig försvarare

Advokat Pia Björstrand
Advokatbyrån Omnia AB
Järnagatan 6 A, 2 tr, 151 72 Södertälje

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Anna Termine döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Öhörksamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Skyddstillsyn
Övervakare utses av frivården.

Brottsofferfond

Anna Termine ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Anna Termine ska betala tillbaka 37 300 kr av kostnaderna till staten.
Pia Björstrand får ersättning av staten med 93 446 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 60 564 kr arbete
- 13 200 kr tidsspillan
- 993 kr utlägg
- 18 689 kr mervärdesskatt

1.12 Ann-Kristine Thulin

Parter

Tilltalad

ANN-KRISTINE Eleonor Thulin, 19520327-5168
Skogslyckegatan 14 Nb, 441 73 Sollebrunn

Offentlig försvarare

Advokat Rolf Klintfors
Advokatfirman SSW HB
Fleminggatan 17, 6 tr, 112 26 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Marina Ivic
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250, 171 24 Solna

Domslut

Brott som Ann-Kristine Thulin döms för

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna
Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Ann-Kristine Thulin ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Ann-Kristine Thulin ska betala tillbaka 26 700 kr av kostnaderna till staten.
Rolf Klintfors får ersättning av staten med 89 188 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 56 238 kr arbete
- 13 200 kr tidsspillan
- 1 912 kr utlägg
- 17 838 kr mervärdesskatt

2. Yrkanden

2.1 Stämningsansökan, aktbilaga 154, 2022-09-15, åtalspunkt 1

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Viktor Jonsson

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Isabelle Anger

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Ann-Kristine Thulin

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Ebba Klemedtsson

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Filip Grönlund

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Liam Hultelid

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Anders Bäcklund

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Git Aremyr Lundström

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Christian Nilsson

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Anna Termine

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Nea Frank

Sabotage, 13 kap 4 § 2 men brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Rickard Dose

Gärningsbeskrivning

1.1 SABOTAGE (Isabelle Anger, Git Aremyr Lundström, Anders Bäcklund, Rickard Dose, Nea Frank, Filip Grönlund, Liam Hultelid, Viktor Jonsson, Ebba Klemedtsson, Christian Nilsson, Anna Termine och Ann-Kristine Thulin) (5000-K998231-22)

Ebba Klemedtsson, Isabelle Anger, Viktor Jonsson, Anders Bäcklund, Ann-Kristine Thulin, Nea Frank, Rickard Dose, Anna Termine, Git Aremyr Lundström, Filip Grönlund, Christian Nilsson och Liam Hultelid har tillsammans och i samförstånd allvarligt stört och hindrat den allmänna samfärdseln genom att blockera framfarten för trafik i sydlig riktning. Det hände den 29 augusti 2022 på E4/Linvärvägen, Solna, Solna stad.

Git Aremyr Lundström, Ebba Klemedtsson, Isabelle Anger, Viktor Jonsson, Anders Bäcklund, Rickard Dose, Nea Frank, Anna Termine, Christian Nilsson, Ann-Kristine Thulin, Filip Grönlund och Liam Hultelid begick gärningen med uppsåt.

2.2 Stämningsansökan, aktbilaga 154, 2022-09-15, åtalspunkt 2

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Anna Termine

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Git Aremyr Lundström

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Nea Frank

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Viktor Jonsson

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Anders Bäcklund

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Ann-Kristine Thulin

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Filip Grönlund

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Christian Nilsson

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Rickard Dose

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Isabelle Anger

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Ebba Klemedtsson

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken, 2022-08-29, Solna, Liam Hultelid

Gärningsbeskrivning

2.1 OHÖRSAMHET MOT ORDNINGSMAKTEN (Isabelle Anger, Git Aremyr Lundström, Anders Bäcklund, Rickard Dose, Nea Frank, Filip Grönlund, Liam Hultelid, Viktor Jonsson, Ebba Klemedtsson, Christian Nilsson, Anna Termine och Ann-Kristine Thulin) (5000-K998231-22)

Ebba Klemedtsson, Isabelle Anger, Viktor Jonsson, Anders Bäcklund, Ann-Kristine Thulin, Nea Frank, Rickard Dose, Anna Termine, Git Aremyr Lundström, Filip Grönlund, Christian Nilsson och Liam Hultelid har som deltagare i en folksamling som stör allmän ordning i enlighet med agerandet i åtalspunkten 1, underlåtit att efterkomma en för ordningens upprätthållande meddelad befallning med innebörd att lämna körbanan. Det hände den 29 augusti 2022 på E4/Linvärvägen, Solna, Solna stad.

Git Aremyr Lundström, Ebba Klemedtsson, Isabelle Anger, Viktor Jonsson, Anders Bäcklund, Rickard Dose, Nea Frank, Anna Termine, Christian Nilsson, Ann-Kristine Thulin, Filip Grönlund och Liam Hultelid begick gärningen med uppsåt.

2.3 Förverkande och beslag

Det yrkas att i beslag taget lim förverkas från Nea Frank enligt 36 kap 2

§ brottsbalken. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG95466.1.).

Det yrkas att i beslag taget lim förverkas från Ebba Klemedtsson enligt 36 kap 2 § brottsbalken. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG95464.1.).

3. Domsäl m.m.

BAKGRUND

På morgonen den 29 augusti 2022 gick personer med gula västar och röda flaggor ut på vägbanan på E4an i höjd med Haga Norra i Solna för att stoppa trafiken. Strax därefter, kl. 08.18, klev 13 personer ut och satte sig ner på vägbanans samtliga fyra körfält i södergående riktning med en banderoll där det stod "Återställ våtmarkerna". Syftet med aktionen var att rikta uppmärksamhet mot den pågående klimatkrisen. Agerandet orsakade trafikstockning på E4an i södergående riktning samt en s.k. tittkö i norrgående riktning. När polisen kom till platsen sprang en av personerna därifrån. Resterande tolv personer satt kvar på vägbanan. Det är dessa tolv personer som nu har åtalats i målet. När polisen kom till platsen meddelade en av poliserna en befallning åt personerna på vägbanan att avlägsna sig därifrån. I samband med detta försökte en ambulans under uttryckning ta sig förbi köbildningen och vidare till Karolinska sjukhuset, vars avfart från E4an ligger några hundra meter söder om platsen där händelsen ägde rum. De tilltalade gjorde utrymme för ambulansen att ta sig förbi. Flera av dem gick därefter och satte sig på vägbanan igen. Två av personerna, Ebba Klemedtsson och Nea Frank, var fastlimmade på vägbanan, vilket föranledde att polisen fick använda kemiska medel för att lösa upp limmet för att därefter kunna avlägsna dem från platsen. Kl. 09.11 avlägsnades den sista personen från vägbanan. När bilköen söderut var som längst sträckte den sig från Kista till Haga Norra.

INSTÄLLNING

Åklagarens yrkanden är angivna ovan under p. 2.

De tilltalade har bestritt ansvar för sabotage. De har vidgått de faktiska omständigheterna men gjort gällande att de 1) inte allvarligt har stört eller hindrat den allmänna samfärdseln, 2) saknat uppsåt till sabotage, 3) agerat inom sin grundlagsskyddade demonstrationsfrihet samt 4) agerat i nöd på grund av den pågående klimatkrisen.

De tilltalade har även bestritt ansvar för ohörsamhet mot ordningsmakten. De har också i denna del gjort gällande att de agerat inom sin grundlagsskyddade demonstrationsfrihet samt i nöd på grund av den pågående klimatkrisen.

Ebba Klemedtsson och Nea Frank har inte haft någon erinran emot de förverkandeyrkanden som riktats mot dem.

UTREDNINGEN I MÅLET

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat händelserapporten, fotografier och karta, PM och graf avseende samhällsekonomiska kostnader samt ett beslagsprotokoll. Åklagaren har även spelat upp en film från händelsen inhämtad från Trafikverket, polisens helikopter samt polisens egna kameror.

Samtliga tilltalade i målet har hörts.

På åklagarens begäran har vittnena Markus Eriksson, Jakob Westlund, Ronny Bergqvist och Anna Renberg hörts.

På Ebba Klemedtssons begäran har vittnet Jimmy Endeley hörts.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING**Sabotage**

Är de objektiva förutsättningarna för sabotage uppfyllda?

Samtliga tilltalade har vidgått att de har suttit på motorvägen vid den aktuella tidpunkten och blockerat trafiken i södergående riktning. Det tingsrätten först har att pröva är om deras agerande har utgjort sabotage i brottsbalkens mening.

Enligt 13 kap. 4 § andra meningen brottsbalken döms man för sabotage om man genom skadegörelse eller annan åtgärd allvarligt stör eller hindrar den allmänna samfärdseln. I begreppet "den allmänna samfärdseln" ingår bland annat trafik på vägar (se Bäcklund m.fl., kommentaren till 13 kap. 4 § Brottsbalken, Version 20, JUNO). E4an är en allmän väg, som dessutom utgör en av Stockholms största infarter. Trafiken på E4an inryms således i begreppet "den allmänna samfärdseln". Det står vidare klart att aktionen har inneburit en störning och ett hindrande av trafiken på E4an. Den avgörande frågan är om aktionen har medfört störningar och hinder av så *allvarligt* slag som krävs för att det ska vara fråga om sabotage.

Det saknas vägledning i såväl förarbeten som praxis avseende vad som kan anses utgöra ett allvarligt störande eller hindrande enligt 13 kap. 4 § brottsbalken. Åklagaren har gjort gällande att stoppandet av trafiken med följande köbildning från Kista har utgjort en så allvarlig störning/hinder som krävs för att straffansvar för sabotage ska kunna följa. Åklagaren har inte närmare angett hur många personer som drabbades eller vilken exakt kostnad agerandet enligt henne innebar för samhället. Åklagaren har däremot åberopat en uppskattning av vad agerandet kan ha kostat samhället i syfte att påvisa att det har uppstått en betydande samhällskostnad.

De tilltalade har invänt mot att den trafiksituation som uppstod skulle kunna anses utgöra en allvarlig störning i lagens mening. De har inte ifrågasatt att agerandet orsakade trafikstörningar, men de har framhållit att dessa endast berörde en enstaka väg i Stockholmsområdet. De har ansett att bedömningen av hur allvarlig störningen varit måste ske med utgångspunkt i hur den påverkat hela Stockholmstrafiken. En blockad av en enstaka väg i en körriktning kan således enligt dem inte sägas utgöra en sådan allvarlig störning av den allmänna samfärdseln som krävs för ansvar för sabotage. De tilltalade har även gjort gällande att det inte av den av åklagaren åberopade bevisningen går att dra några säkra slutsatser om vilka samhällskostnader störningen har orsakat. De har vidare påpekat att de

kostnader som uppstått inte har överstigit de kostnader som trafikstockningarna i Stockholms rusningstrafik orsakar varje dag.

Tingsrätten gör följande bedömning. Det är utrett att blockaden har skett på morgonen i rusningstid på en stor trafikled som utgör en central infart till Stockholm. Blockaden har orsakat långa trafikköer som har påverkat ett mycket stort antal trafikanter med en inte obetydlig restidsförlängning som följd. Det är dessutom, även om någon exakt kostnad inte har gjorts gällande eller bevisats, under alla förhållanden uppenbart att de tilltalades agerande har orsakat en betydande samhällskostnad. De nu redovisade följderna innebär att de tilltalade allvarligt har stört och hindrat den allmänna samfärdseln.

Har de tilltalade agerat med uppsåt?

De tilltalade har gjort gällande att de saknat uppsåt eftersom de inte förstått att deras handlande skulle kunna bedömas som sabotage. Flera av de tilltalade har uppgett att de deltagit i klimataktioner av liknande slag tidigare och att de vid dessa tillfällen endast blivit åtalade och/eller dömda för bötesbrott som exempelvis ohörsamhet mot ordningsmakten eller brott mot ordningslagen.

I svensk rätt saknar det betydelse om gärningsmannen har känt till att gärningen var straffbar eller inte. Okunskap om förekomsten av en straffbestämmelse eller en oriktig uppfattning om dess innehåll och tillämpbarhet kan alltså inte leda till straffrättslig ansvarsfrihet (förutom i vissa speciella undantagssituationer som är av annat slag än den nu aktuella). För ansvar krävs endast att gärningsmannen har haft uppsåt till det för straffbestämmelsen relevanta handlandet. Det är i målet utrett att samtliga tilltalade varit införstådda med att syftet med aktionen var att blockera trafiken på motorvägen. Flera av de tilltalade har även uppgett att valet av tid och plats gjordes i syfte att skapa så stora effekter som möjligt för att kunna väcka stor uppmärksamhet. Tingsrätten konstaterar således att även om det övergripande syftet med aktionen har varit att belysa klimatfrågan står det klart att de tilltalade haft som avsikt att störa och hindra den allmänna samfärdseln. Det råder i vart fall inte någon tvekan om att de tilltalade har insett vilka följder deras agerande skulle få. De tilltalade har därmed inte saknat uppsåt på ett sätt som skulle kunna befria dem från straffansvar.

Har de tilltalade agerat inom sin grundlagsskyddade demonstrationsfrihet?

De tilltalade har gjort gällande att deras aktion omfattas av den grundlagsskyddade demonstrationsfriheten och att de därför ska gå fria från ansvar. Skyddet för demonstrationsfriheten uppställs i regeringsformen och tillförsäkrar var och en rätt att anordna och delta i demonstrationer på allmän plats (2 kap. 1 § RF). Demonstrationsfriheten

får begränsas genom lag (2 kap. 20 § RF). En sådan begränsning får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle (2 kap. 21 § RF).

Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Förutom dessa allmänna krav uppställs även i regeringsformen särskilda förutsättningar för att demonstrationsfriheten ska kunna begränsas. Denna frihet får begränsas endast av hänsyn till ordning och säkerhet vid demonstrationen eller till trafiken, alternativt av hänsyn till rikets säkerhet eller för att motverka farsot (2 kap. 24 § RF). I fråga om hänsyn till trafiken understryks i förarbetena att det enbart är tungt vägande trafikhänsyn som kan föranleda att en inskränkning är att anse som legitim (SOU 1975:75, s. 131).

Skyddet för demonstrationsfriheten uppställs även i Europakonventionens artikel 11. Rätten att delta i fredliga sammankomster innebär dels att myndigheterna måste tillåta att sådana sammankomster anordnas, dels att den som medverkat vid en sådan sammankomst inte i efterhand får drabbas av straff eller annan påföljd för att han eller hon har deltagit i sammankomsten. Eftersom rätten till demonstrationsfrihet får begränsas enligt artikel 11.2, hindrar artikel 11 inte att den som genomför en sammankomst på sådant sätt att det strider mot lag straffas för lagbrottet, förutsatt att straffbestämmelsen och tillämpningen av den utgör en legitim och proportionerlig begränsning av demonstrationsfriheten.

Vid prövningen av de tilltalades invändning har tingsrätten därmed först att ta ställning till om sabotagebestämmelsen överhuvudtaget kan sägas utgöra en inskränkning av demonstrationsfriheten, och om denna inskränkning i sådana fall är legitim. Tingsrätten konstaterar att eftersom ett förbud mot att påverka trafiken kan innebära en faktisk begränsning av en persons möjlighet att demonstrera hur denne vill, måste sabotagebrottet sägas utgöra en inskränkning av demonstrationsfriheten. Eftersom demonstrationsfriheten får inskränkas genom lag med hänsyn till vissa legitima ändamål, och eftersom ett sådant legitimt ändamål är trafikhänsyn, utgör sabotagebestämmelsen dock en legitim inskränkning.

Tingsrätten har i nästa steg att pröva om tillämpningen av sabotagebestämmelsen i det nu aktuella fallet innebär en proportionerlig inskränkning av de tilltalades demonstrationsfrihet. Tingsrätten ska då göra en avvägning mellan intresset av de tilltalades demonstrationsfrihet och det allmännas intresse av att motverka allvarliga störningar i trafiken.

Tingsrätten konstaterar, som har redovisats ovan, att den trafikstörning som uppstått har varit av allvarligt slag och har påverkat ett mycket stort antal personer. Till skillnad från vad som kan vara fallet vid många andra demonstrationer har trafikstörningen inte varit en oavsiktlig sidoeffekt av demonstrationen, utan den effekt som de tilltalade direkt har avsett med sitt agerande. Det allmännas intresse av att motverka denna typ av allvarliga störningar på en central infart till Stockholm i rusningstid måste under alla förhållanden anses väga tyngre än de tilltalades rätt att demonstrera på aktuell tid och plats på det sätt som de har gjort. Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten således att en tillämpning av sabotagebestämmelsen i detta fall inte kan sägas utgöra en oproportionerlig inskränkning av de tilltalades demonstrationsfrihet. De kan därför inte gå fria från ansvar på denna grund.

Har de tilltalade handlat inom den ansvarsbefriande nödrätten?

De tilltalade har gjort gällande att de handlat i nöd till följd av den pågående klimatkrisen. Nöd i straffrättslig mening föreligger när fara hotar liv, hälsa, egendom eller något annat viktigt av rättsordningen skyddat intresse. Bestämmelsens tillämpningsområde är starkt begränsat och ska tolkas restriktivt. Bestämmelsen tar i första hand sikte på tämligen akuta situationer.

Tingsrätten ifrågasätter inte att det pågår en klimatkris. Det saknas även skäl att ifrågasätta att de tilltalade har handlat utifrån sin övertygelse om klimathotets allvar och deras uppfattning om att politiska beslutsfattare inte i tillräcklig grad agerar för att motverka hotet. När det gäller skydd för allmänna intressen, såsom klimatet och miljön, ankommer det dock i första hand på samhällsorgan att väga dessa intressen mot eventuella motstående intressen och med tillämpning av gällande lag vidta erforderliga skyddsåtgärder. Att samhället godtagit vissa risker innebär att den enskilde måste finna sig i att denne själv och andra kan bli utsatt för samma risker. Utrymmet är därför synnerligen begränsat för att med stöd av nödreglerna legitimera otillåtna handlingar med hänvisning till att man vill skydda sig själv eller andra från nu aktuell typ av risk, oavsett hur allvarlig den enskilde bedömer att risken är (se t.ex. Högsta domstolens avgöranden NJA 1982 s. 621 och NJA 2000 s. 302). Omständigheterna i detta fall har inte varit av sådant slag att det har funnits utrymme för de tilltalade att begå brottsliga handlingar med hänvisning till nödrätten. De kan därför inte heller på denna grund gå fria från ansvar.

Sammanfattning

De tilltalade har, tillsammans och i samförstånd, vid den aktuella tidpunkten uppsåtligen satt sig på motorvägen i syfte att störa och hindra den allmänna samfärdseln. Den störning och det hinder detta har orsakat har varit av allvarligt slag i sabotagebestämmelsens bemärkelse. Handlandet är inte fritt från ansvar med hänvisning till vare sig bestämmelserna om

demonstrationsfrihet eller nöd. Åtalet är därmed styrkt i denna del och de tilltalade ska dömas för sabotage.

Ohörsamhet mot ordningsmakten

Har de tilltalade gjort sig skyldiga till ohörsamhet mot ordningsmakten?

För brottet ohörsamhet mot ordningsmakten döms deltagare i folksamling som stör allmän ordning om deltagaren underlåter att efterkomma en för ordningens upprätthållande meddelad befallning (16 kap. 3 § brottsbalken).

Det är inledningsvis utrett att det var i vart fall tolv personer som deltog i demonstrationen. I doktrin anges att det torde krävas åtminstone tio personer för att de tillsammans ska kunna anses utgöra en folksamling i bestämmelsens mening (Westerlund, Ordningsstörande brott, 4 uppl., 2011 s. 194 och Ulväng m.fl, Brotten mot allmänheten och staten, 2 uppl. 2014 s. 181). I praxis har 16 personer ansetts vara ett uppenbart tillräckligt stort antal (se hovrättsavgörandet RH 1996:4). Tingsrätten anser att tolv personer är ett tillräckligt stort antal för att de tilltalade tillsammans ska anses ha utgjort en folksamling i bestämmelsens mening.

Det är vidare utrett att de tilltalade satte sig på motorvägen i syfte att hindra trafiken. Detta agerande har utan tvekan utgjort en störning av den allmänna ordningen (se t.ex. NJA 1989 s. 308 och RH 2005:30).

Det framgår av den av åklagaren åberopade videofilmen att polismannen Markus Eriksson meddelade en ordningshållande befallning till de tilltalade. Markus Eriksson har dessutom uppgett att han gjorde detta två gånger på gruppnivå, en gång från polisbilen och en gång stående framför de tilltalade, samt att han därefter gick fram till var och en av demonstranterna för att säkerställa att de hörde honom. Det som tingsrätten har att pröva är därmed om de tilltalade hörsammade befallningen eller inte.

Liam Hultelid, Anna Termine, Git Aremyr Lundström, Ann-Kristine Thulin, Isabelle Anger och Christian Nilsson har vidgått att de hörde Markus Erikssons befallning samt att de inte åttlydde denna. Detta stöds även av åklagaren bevisning. De har därför gjort sig skyldiga till ohörsamhet mot ordningsmakten.

Även Ebba Klemedtsson och Nea Frank har vidgått att de inte hörsammade polisens befallning. De har dock uppgett att anledningen till detta var att de inte hade möjlighet att

göra det eftersom de var fastlimmade. De har dock även uppgett att syftet med att limma fast sig på platsen vid denna typ av demonstration är att kunna sitta kvar så länge som möjligt. Tingsrätten gör således ingen annan bedömning än att deras syfte med att limma fast sig var att inte kunna åtlyda en av polisen meddelad befallning. De har därmed agerat med uppsåt och har även de gjort sig skyldiga till ohörsamhet mot ordningsmakten.

Filip Grönlund har vidgått att han inte åtlydde den av polisen meddelade befallningen. Han har dock gjort gällande att detta var på grund av att han ville skydda Nea Frank från att bli påkörd eftersom hon var fastlimmad och därmed inte kunde flytta sig. Det framgår av den av åklagaren åberopade bevisningen att polisen vid tillfället när befallningen meddelades hade ställt sina fordon framför demonstranterna för att skydda dem från andra bilar. Det förelåg således inte någon risk för Nea Frank att bli påkörd. Filip Grönlund kan därmed inte gå fri från ansvar på denna grund.

Viktor Jonsson har uppgett att han inte hörde befallningen. Mot bakgrund av den av åklagaren åberopade bevisningen framstår denna invändning som en uppenbar osanning som ska lämnas utan avseende. Även Viktor Jonsson har alltså gjort sig skyldig till ohörsamhet mot ordningsmakten.

Rickard Dose och Anders Bäcklund har uppgett att de flyttade på sig en stund efter polisens meddelade befallning. Även om det inte framgår av straffbestämmelsen måste den tolkas så att det för att en person ska anses ha hörsammat en av ordningsmakten angiven befallning krävs att detta har skett genast, eller åtminstone så snart som möjligt. Det framgår av den av åklagaren åberopade filmen samt av Rickard Doses och Anders Bäcklunds egna berättelser att så inte har varit fallet. Det framstår dessutom för tingsrätten som att skälet till att de till slut reste sig inte var Markus Erikssons befallning, utan deras vilja att bana väg för den ambulans som behövde komma förbi. Även Rickard Dose och Anders Bäcklund har alltså gjort sig skyldiga till ohörsamhet mot ordningsmakten.

Ska de tilltalade gå fria från ansvar i denna del på grund av nöd eller demonstrationsfrihet?

Avseende de tilltalades invändning om nöd gör tingsrätten här samma överväganden som under åtalspunkten 1. De tilltalade ska därmed inte gå fria från ansvar från ohörsamhet mot ordningsmakten på grund av nöd. När det gäller de tilltalades invändning om att de agerat inom sin grundlagsskyddade demonstrationsfrihet gör tingsrätten följande bedömning.

Beträffande frågan om brottet ohörsamhet mot ordningsmakten kan anses utgöra en inskränkning av demonstrationsfriheten har lagstiftaren i förarbetena till regeringsformen

framhållit att det kan vara svårt att ange när ett ingrepp utgör en begränsning av demonstrationsfriheten och när det i stället ska anses riktat mot endast en enskild demonstrants fysiska frihet (se prop. 1975/76:209, s. 144). Den grundläggande regeln bör här vara att ett ingrepp mot en person föranlett enbart av att denna deltar i en demonstration ska betraktas som riktat mot demonstrationen, och därmed som ett ingrepp i demonstrationsfriheten. Lagstiftaren har mot bakgrund av detta angett att straffbestämmelsen om ohörsamhet mot ordningsmakten inte bör uppfattas som en begränsning av demonstrationsfriheten. Tingsrätten måste dock pröva om förarbetsuttalandena står i överensstämmelse med Sveriges senare åtaganden under Europakonventionen, där fri- och rättigheter ges en mer extensiv tolkning.

I det nu aktuella målet har ingreppet från polisens sida riktat sig mot samtliga demonstranter i syfte att få dem att avlägsna sig från platsen där demonstrationens hölls. Ingreppet måste därmed anses ha riktats mot demonstrationen som sådan. Tingsrätten anser mot denna bakgrund att tillämpningen av bestämmelsen i detta fall rimligen måste bedömas som en inskränkning av de tilltalades demonstrationsfrihet. Tingsrätten anser dock även i denna del att inskränkningen har varit legitim då den gjorts på grund av tungt vägande trafikhänsyn. Tingsrätten anser vidare, i likhet med det ovan redovisade resonemanget avseende brottet sabotage, att inskränkningen har varit proportionerlig. De tilltalade ska således inte heller i denna del gå fria från ansvar på denna grund.

Sammanfattning

Tingsrätten finner att samtliga tilltalade, som tillsammans har utgjort en folksamling i straffbestämmelsens mening, har underlåtit att efterkomma polisens ordningsbefallning. Handlandet är inte fritt från ansvar vid beaktande av vare sig nödrätten eller demonstrationsfriheten. Åtalet är därmed styrkt även i denna del och de tilltalade ska dömas för ohörsamhet mot ordningsmakten.

Påföljd

Gärningarnas straffvärde

Den ohörsamhet mot ordningsmakten som de tilltalade har gjort sig skyldiga till har ett straffvärde som ligger på bötesnivå.

Straffskalan för brottet sabotage är fängelse i högst fyra år. Åklagaren har gjort gällande att det nu aktuella sabotaget och ohörsamheten har ett sammanlagt straffvärde som uppgår till sex månaders fängelse. Det saknas överrättspraxis vad avser straffvärdet för sabotage av

sådant slag som det nu har varit fråga om. Däremot har det tidigare i år meddelats två tingsrättsdomar avseende sabotage där omständigheterna i målen varit liknande dem i detta mål (Södertörns tingsrätt dom i mål nr B 12682-22 och Stockholms tingsrätts dom i mål nr B 11968-22). Tingsrätterna har i dessa fall bedömt att straffvärdet har uppgått till fyra respektive sex månaders fängelse.

Den nu aktuella blockaden har förvisso medfört betydande trafikstörningar och samhälls-ekonomiska kostnader. I förmildrande riktning bör dock beaktas att det har varit fråga om en aktion med ett i grunden fredligt syfte. De tilltalade har dessutom försökt begränsa skadeverkningarna av aktionen genom att själva kontakta polisen samt genom att hålla en fil öppen för blåljusfordon. Tingsrätten anser därutöver att man vid straffmätningen måste sätta det aktuella brottet i proportion till andra mer allvarliga gärningar som kan omfattas av sabotagebestämmelsen och som ska rymmas inom samma straffskala. Vid en sammantagen bedömning finner tingsrätten att de två brott som de tilltalade nu döms för har ett sammanlagt straffvärde som uppgår till fyra månaders fängelse.

Val av påföljd

Vid påföljdsvalet ska särskilt avseende fästas vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Som skäl för fängelse får rätten beakta brottslighetens straffvärde och art samt den tilltalades tidigare brottslighet.

Det saknas såväl förarbetsuttalanden som vägledande avgöranden från Högsta domstolen som talar för att sabotage av sådant slag som det nu har varit fråga om skulle anses vara brottslighet av sådan art att det utgör skäl för fängelse. Inte heller de nu aktuella brottens straffvärde talar för fängelse. Utgångspunkten är därmed att en icke frihetsberövande påföljd ska väljas om inte de tilltalades tidigare brottslighet (i förekommande fall) talar emot det.

Liam Hultelid och Filip Grönlund är tidigare ostraffade. De båda har dessutom gett uttryck för att de inte kommer att ägna sig åt klimataktioner av liknande slag i framtiden. Det finns därmed förutsättningar att döma dem till villkorlig dom.

Git Aremyr Lundmark och Anders Bäcklund är även de tidigare ostraffade. Git Aremyr Lundmark har uppgett att hon inte kommer att delta i några olagliga klimataktioner i framtiden, och Anders Bäcklund har inte gett något tydligt uttryck för att han skulle ha sådana avsikter. Det finns därför förutsättningar att döma även dem till villkorlig dom.

Rickard Dose är tidigare lagförd vid ett tillfälle. Det var dock fråga om ett bötesbrott av helt annat slag än den brottslighet som han nu döms för. Inte heller han har sagt sig ha för avsikt att begå några liknande gärningar i framtiden. Det finns därmed förutsättningar att döma även honom till en villkorlig dom.

Isabelle Anger, Christian Nilsson och Ann-Kristine Thulin är tidigare lagförda för brottslighet som liknar den de nu döms för. Det har då emellertid varit fråga om bötesbrottslighet. De har alla gett uttryck för att de inte avser att delta i lagstridiga klimataktioner i framtiden. Tingsrätten anser att förhållandena därmed är sådana att det även beträffande Isabelle Anger, Christian Nilsson och Ann-Kristine Thulin finns förutsättningar att bestämma påföljden till villkorlig dom.

Viktor Jonsson är vid ett tidigare tillfälle dömd för liknande brottslighet. Det var då fråga om ett bötesbrott och domen är överklagad. Återfallet i brott talar därmed inte särskilt starkt för att påföljden nu ska bestämmas till fängelse. Inte heller det förhållande att Viktor Jonsson inte närmare har velat svara på frågor om hur hans framtida klimatengagemang kan komma att ta sig uttryck utgör ett tillräckligt starkt skäl för att välja fängelse. Det finns därmed förutsättningar att döma även honom till villkorlig dom.

Enligt 30 kap. 8 § BrB ska en villkorlig dom förenas med böter, om inte ett bötesstraff skulle drabba den tilltalade alltför hårt eller om det finns andra särskilda skäl mot att döma till böter. Beträffande Liam Hultelid och Filip Grönlund saknas det skäl att avstå från böter. När det däremot gäller Git Aremyr Lundmark, Anders Bäcklund, Rickard Dose, Isabelle Anger, Christian Nilsson, Ann-Kristine Thulin och Viktor Jonsson utgör det förhållandet att de har varit frihetsberövade i anledning av brottsmisstankarna mot dem särskilda skäl mot att förena deras villkorliga domar med böter.

Nea Frank, Ebba Klemetsson och Anna Termine är alla tidigare dömda för liknande brottslighet, om än av mindre allvarligt slag. Med hänsyn till vad som har framkommit om deras personliga förhållanden anser tingsrätten att skyddstillsyn framstår som den lämpligaste påföljden för var och en av dem.

Övrigt

Yrkandena om förverkande har stöd i lag och ska därför bifallas.

Försvarearna har lagt ned olika mycket arbete på sina uppdrag. Yrkandena avser således arbete i ett spann mellan ca 30 och 47 timmar. Cecilia Laible har yrkat ersättning för 42,5

timmars arbete. Med hänsyn främst till att hennes klient Git Aremyr Lundmark blev försatt på fri fot efter åtta dagar anser tingsrätten att hon ska anses skäligen tillgodosedd med ersättning för 35 timmars arbete. Hennes övriga ersättningsyrkanden framstår, liksom de andra försvararnas yrkanden, som skäliga.

På grund av Liam Hultelids, Filip Grönlunds, Git Aremyr Lundströms, Rickard Doses, Nea Franks, Viktor Jonssons, Christian Nilssons och Anders Bäcklunds ekonomiska förhållanden ska staten stå för deras försvararkostnader. Ebba Klemedtssons, Isabelle Angers, Anna Termines och Ann-Kristine Thulins inkomstförhållanden är sådana att de ska återbetala delar av kostnaden för sina försvarare till staten.

Eftersom samtliga tilltalade döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska de betala en avgift till brottsofferfonden.

Björn Skånsberg

Skiljaktig mening

Nämndemannen Liselotte Claussnitzer är skiljaktig vad avser påföljden för Viktor Jonsson och anför följande.

Viktor Jonsson är tidigare lagförd för brott av liknande slag. Han har även under huvudförhandlingen i tingsrätten gett uttryck för en attityd som ger skäl att anta dels att han inte kommer att avhålla sig från liknande brottslighet i framtiden, dels att en skyddstillsyn kommer att vara utan verkan. Enligt min mening finns det därmed inte förutsättningar att bestämma påföljden till något annat än fängelse. Straffets längd ska motsvara det samlade straffvärdet, dvs. fyra månader.

4. Rätten

Chefsrådmannen Björn Skånsberg samt nämndemännen Abdulcelil Aldur , Karin Alfredsson och Liselotte Claussnitzer (skiljaktig mening)

Digitalt signerad av chefsrådmannen Björn Skånsberg

5. Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Solna tingsrätt senast den 14 november 2022.

Överklagandet ska vara skriftligt. Solna tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Solna tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Solna tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Solna tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Solna tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19870613-1441	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Klemedtsson	Förnamn Charis EBBA Linnea

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054038

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19681117-5931	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Frank	Förnamn NEA Luna Tintin

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054055

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19570830-2566	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Termine	Förnamn ANNA Maria

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvé Møller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054060

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19520327-5168	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Thulin	Förnamn ANN-KRISTINE Eleonor

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054063

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19521129-2148	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Anger	Förnamn ISABELLE Bernadette

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054064

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19730706-4993	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Dose	Förnamn RICKARD Arne Krister

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054082

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19840108-4036	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Nilsson	Förnamn Lars CHRISTIAN Tobias

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054065

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19680516-6649	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Aremyr Lundström	Förnamn GIT Katarina

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-09-06
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054067

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19710623-5596	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Jonsson	Förnamn Frans VIKTOR

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054069

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2024-04-12
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr B 13007-22

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19531120-8531	Datum för dom/beslut 2024-04-12
Efternamn Bäcklund	Förnamn ANDERS Joel

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-08-29	2022-10-03
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

Erik Silvén Möller

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 2054075

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		08:00–16:30
		E-post: svea.avd3@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se